

yáo yuē dì èr shí
堯曰第二十

1. yáo yuē zī èr shùn tiān zhī lì shù zài èr
堯曰：“咨！爾舜！天之曆數在爾
gōng yǔn zhí qí zhōng sì hǎi kùn qióng tiān lù yǒng
躬，允執其中，四海困窮，天祿永
zhōng shùn yì yǐ mìng yǔ yuē yú xiǎo zǐ lǚ
終。”舜亦以命禹。曰：“予小子履，
gǎn yòng xuán mù gǎn zhāo gào yú huáng huáng hòu dì yǒu
敢用玄牡，敢昭告於皇皇后帝：有
zuì bù gǎn shè dì chén bù bì jiǎn zài dì xīn zhèn
罪不敢赦，帝臣不蔽，簡在帝心。朕
gōng yǒu zuì wú yǐ wàn fāng wàn fāng yǒu zuì zuì zài
躬有罪，無以萬方；萬方有罪，罪在
zhèn gōng zhōu yǒu dà zāi shàn rén shì fù suī
朕躬。”“周有大賚，善人是富。雖
yǒu zhōu qīn bù rú rén rén bǎi xìng yǒu guò zài yú
有周親，不如仁人。百姓有過，在予
yì rén jīn quán liàng shěn fǎ dù xiū fèi guān
一人。”謹權量，審法度，修廢官，
sì fāng zhī zhèng xíng yān xīng miè guó jì jué shì jǔ
四方之政行焉。興滅國，繼絕世，舉
yì mín tiān xià zhī mín guī xīn yān suǒ zhòng mín
逸民，天下之民歸心焉。所重：民、
shí sāng jì kuān zé dé zhòng xìn zé mín rèn yān
食、喪、祭。寬則得眾，信則民任焉，
mǐn zé yǒu gōng gōng zé yuē
敏則有功，公則說。

zǐ zhāng wèn yú kǒng zǐ yuē hé rú sī kě yǐ cóng
2. 子張問於孔子曰：“何如斯可以從
zhèng yǐ zǐ yuē zūn wǔ měi bǐng sì è sī
政矣？”子曰：“尊五美，屏四惡，斯
kě yǐ cóng zhèng yǐ zǐ zhāng yuē hé wèi wǔ
可以從政矣。”子張曰：“何謂五
měi zǐ yuē jūn zǐ huì ér bù fèi láo ér bù
美？”子曰：“君子惠而不費，勞而不
yuàn yù ér bù tān tài ér bù jiāo wēi ér bù
怨，欲而不貪，泰而不驕，威而不
měng zǐ zhāng yuē hé wèi huì ér bù fèi zǐ
猛。”子張曰：“何謂惠而不費？”子
yuē yīn mín zhī suǒ lì ér lì zhī sī bú yì huì ér
曰：“因民之所利而利之，斯不亦惠而
bú fèi hū zé kě láo ér láo zhī yòu shuí yuàn yù
不費乎？擇可勞而勞之，又誰怨？欲
rén ér dé rén yòu yān tān jūn zǐ wú zhòng guǎ wú
仁而得仁，又焉貪？君子無眾寡，無
xiǎo dà wú gǎn màn sī bú yì tài ér bù jiāo hū jūn
小大，無敢慢，斯不亦泰而不驕乎？君
zǐ zhèng qí yī guān zūn qí zhān shì yǎn rán rén wàng
子正其衣冠，尊其瞻視，儼然人望
ér wèi zhī sī bú yì wēi ér bù měng hū zǐ zhāng
而畏之，斯不亦威而不猛乎？”子張
yuē hé wèi sì è zǐ yuē bù jiāo ér shā wèi
曰：“何謂四惡？”子曰：“不教而殺謂
zhī nüè bú jiè shì chéng wèi zhī bào màn lìng zhì qī wèi
之虐；不戒視成謂之暴；慢令致期謂
zhī zé yóu zhī yǔ rén yě chū nà zhī lìn wèi zhī yǒu
之賊；猶之與人也，出納之吝謂之有

sī
司。”

kǒng zǐ yuē bù zhī mìng wú yǐ wéi jūn zǐ yě bù
3. 孔子曰：“不知命，無以為君子也；不

zhī lǐ wú yǐ lì yě bù zhī yán wú yǐ zhī rén
知禮，無以立也；不知言，無以知人

yě
也。”

論語終

論語——堯曰第二十